

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០០

ប្រកាសលេខ ២៧០០-៥០ ប្រក.

ស្តីពី

ដំណើរការគណនេយ្យកម្មសំរាប់ប្រតិបត្តិការអូប៊ិយប័ណ្ណ

ទេសានិបាត ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានលើក រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានលើកព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានលើកព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៤/១៣ ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានលើកព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ជស/រកត/០៣៩៤/៨៥ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ស្តីពី ការតែងតាំង ឯកឧត្តម ជា អគ្គទេសាភិបាលនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- យោងតាមសំណើរបស់នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ

សំរេច

ប្រការ ១ :

- សំរាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ ពាក្យមួយចំនួនត្រូវបានកំណត់និយមន័យដូចខាងក្រោម ៖
- ១- រូបិយវត្ថុរាយការណ៍ មានន័យថា រូបិយវត្ថុដែលបានប្រើសំរាប់កាត់ត្រាគណនី និងសំរាប់ធ្វើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ។ ស្ថិតនៅក្នុងរយៈពេលបណ្តោះអាសន្ននៃការងារគណនេយ្យ ប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ត្រូវបានប្រើជារូបិយវត្ថុរាយការណ៍ រហូតដល់ពេលណាដែលដំណើរការបដិដុល្លារូបនីយកម្មសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា បានលឿនលឿនសមស្រប ។
 - ២- រូបិយប័ណ្ណ មានន័យថា រូបិយប័ណ្ណក្រៅពីរូបិយវត្ថុរាយការណ៍របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។
 - ៣- អត្រាប្តូរប្រាក់ មានន័យថា អនុបាតរវាងមួយឯកតានៃរូបិយវត្ថុមួយនិងចំនួនទឹកប្រាក់ជារូបិយវត្ថុមួយទៀត ដែលក្នុងនោះ ឯកតានេះអាចត្រូវបានប្តូរពីមួយទៅមួយក្នុងពេលកំណត់មួយ ។
 - ៤- អត្រាប្តូរប្រាក់ដល់ដៃ (spot rate) មានន័យថា អត្រាប្តូរប្រាក់ដែលបានកំណត់សំរាប់ប្រតិបត្តិការប្តូរដោយប្រគល់ប្រាក់ដល់ដៃភ្លាម ។

- ៥- អត្រាប្តូរប្រាក់មានកាលកំណត់ (forward rate) មានន័យថា អត្រាប្តូរប្រាក់ដែលបានកំណត់នៅ ក្នុងកិច្ចសន្យាប្តូរប្រាក់នាការលើកិច្ចទាញសំណុំមួយទៅអនាគត ។
- ៦- អត្រាប្តូរប្រាក់នៅពេលបិទ (closing rate) មានន័យថា អត្រាប្តូរប្រាក់ដែលនៅកាលបរិច្ឆេទ នៃការធ្វើតារាងគុណប្រការ ។
- ៧- ប្រតិបត្តិការជាប្រតិបត្តិការ មានន័យថា ប្រតិបត្តិការមួយដែលត្រូវបានចាត់ទុកជាប្រភេទទាញទុនទាត់ជា ប្រតិបត្តិការ រួមបញ្ចូលទាំងប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ដែលបង្កើតឡើងដោយមានស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ (foreign exchange position) ។

ប្រការ ២ :

ប្រតិបត្តិការជាប្រតិបត្តិការត្រូវបានកត់ត្រាស្របតាមបញ្ញត្តិដែលមានចែងក្នុងប្រកាសនេះ ។ ដូច្នេះ ប្រព័ន្ធគណនេយ្យប្រើប្រាស់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវតែបានរៀបចំប័ណ្ណណា ដើម្បីអាច ផ្តល់ព័ត៌មានដែលត្រូវដោយប្រកាសនេះ ។

លោហធាតុមានតម្លៃដូចជា មាស និងប្រាក់ដែលត្រូវបានរក្សាទុកតាមទម្រង់ដែលអាចជួញដូរបាន ត្រូវអនុវត្តតាមវិធាននៃការវាយតម្លៃ ដែលមានចែងនៅក្នុងប្រការ ៦ នៃប្រកាសនេះ ។

ប្រការ ៣ :

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវកត់ត្រាប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ដែល មានកាលកំណត់ ក្នុងគណនីដែលបានបើក និងចាត់ទុកជាប្រភេទប្រតិបត្តិការមួយ ដែលបានរៀប រៀនសំរាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ ការទិញប្រកាសលក់ប្រតិបត្តិការដែលភាគីទាំងអស់មិនបានពន្យារ ពេលឬបានពន្យារតែក្នុងរយៈពេលជាទំលាប់ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាកិច្ចសន្យាប្តូរប្រាក់ដែលដៃ ។ ដូច្នេះ កិច្ចសន្យាប្តូរប្រាក់ដែលដៃ (spot rate) ត្រូវបានអោយមានន័យថាជាកិច្ចសន្យាប្តូរប្រាក់ណាមួយ ក្នុង រយៈពេល ២ថ្ងៃធ្វើការ (2 business days) នៃកាលវេលា (maturity) លើកលែងតែរយៈពេល ខ្លីជាងរយៈពេលជាទំលាប់ ឬទាមទារដោយទិញក្នុងស្រុក ។

សំរាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ រាល់ការទិញ ឬការលក់ប្រតិបត្តិការដែលភាគីទាំងអស់សំរេច ពន្យាររយៈពេលជាទំលាប់វែងជាង២ថ្ងៃធ្វើការ ត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាកិច្ចសន្យាប្តូរប្រាក់មានកាលកំណត់ (forward contract) ។

ប្រការ ៤ :

បដិភាគនៃការកត់ត្រាគណនេយ្យប្រតិបត្តិការទាំងអស់និងប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ ដូចជាប្រតិបត្តិ ការដែលជាប់ទាក់ទងស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ (foreign currency position) ត្រូវបានកត់ត្រាក្នុង

គណនីស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ នៅក្នុងតារាងតុល្យការប្តូរប្រាក់តារាងតុល្យការ និងតារាងទៅតាមប្រភេទ រូបិយប័ណ្ណដែលបានរៀបចំ ។

ការកត់ត្រាគណនេយ្យជាប្រចាំថ្ងៃរបស់ក្រុមហ៊ុនការណ៍ដែលទាក់ទងជាមួយប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ ត្រូវបាន ចុះបញ្ជីក្នុងគណនីបដិភាគស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ នៅក្នុងតារាងតុល្យការប្តូរប្រាក់តារាងតុល្យការ ។

ជាលទ្ធផល ប្រតិបត្តិការជាប្រចាំថ្ងៃ និងជាប្រចាំក្រុមហ៊ុនការណ៍ត្រូវបានកត់ត្រាតុល្យក្នុងសៀវ ភៅគំរោង (ledger) សមស្រប លើសៀវភៅគំរោងនីមួយៗត្រូវមានតុល្យភាពដោយប្រើគណនីឆ្លង (mirror accounts) ដូចខាងក្រោម ៖

- * ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ជាប្រចាំថ្ងៃតែកត់ ៖
 - ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់នៅក្នុងតារាងតុល្យការ
 - ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់នៅប្រតិបត្តិការតុល្យការ
- * ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ជាប្រចាំថ្ងៃរបស់ក្រុមហ៊ុនការណ៍សមមូល (ឬតំលៃបដិភាគ) តែកត់ ៖
 - ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់សមមូលនៅក្នុងតារាងតុល្យការ
 - ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់សមមូលនៅប្រតិបត្តិការតុល្យការ ។

ប្រការ ៥ :

ដើមទុនដែលបានមកពីការទិញ ឬលក់ក្នុងប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ដែលដៃ (spot rate) ដែលមាន កាលវេលា (maturity) ជាទំលាប់២ថ្ងៃធ្វើការ និងក្នុងប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់មានកាលកំណត់ ត្រូវតែកត់ ត្រាក្នុងគណនីប្តូរប្រាក់តុល្យការសមស្រប នាការលក់ឬទិញដែលប្រតិបត្តិការកើតឡើង ។ នៅពេល ប្រគល់រូបិយប័ណ្ណប្រតិបត្តិការត្រូវបានកត់ត្រាតុល្យក្នុងតារាងតុល្យការរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងកិរិយា វត្ត ។

ប្រការ ៦ :

នាការលក់ឬទិញនៃរបាយការណ៍គណនេយ្យនីមួយៗ ទ្រព្យសកម្ម ទ្រព្យអកម្ម ឬខ្ទង់ប្រតិបត្តិការ តុល្យការ ត្រូវបានអោយដំណើរការថ្ងៃទីផ្សារ ។ អត្រាទីផ្សារដែលអនុវត្តចំពោះខ្ទង់ទ្រព្យសកម្ម និងខ្ទង់ ទ្រព្យអកម្ម និងចំពោះការសន្យាប្តូរប្រាក់ដែលដៃ គឺជាអត្រាប្តូរប្រាក់នៅពេលទិញរូបិយប័ណ្ណដែលពាក់ ព័ន្ធ ។

អត្រាប្តូរប្រាក់ទីផ្សារដែលអនុវត្តចំពោះការសន្យាប្តូរប្រាក់មានកាលកំណត់ គឺជាអត្រាប្តូរប្រាក់មាន កាលកំណត់នៃរូបិយប័ណ្ណពាក់ព័ន្ធ សំរាប់រយៈកាលដែលនៅសេសសល់ ដូចជាអត្រាប្តូរប្រាក់មានកាល កំណត់នៅទីផ្សារស្របទៅនឹងកាលវេលានៃការសន្យា ។

ប្រការ ៧ :

នាការលើកឡើងរបាយការណ៍គណនេយ្យនីមួយៗ វិសេសនៃតំនូនប្រាក់ជាប្រតិបត្តិការណ៍ ដែលបានអភិការវាយតម្លៃគណនេយ្យនៃប្រាក់ គ្រប់គ្រាន់បញ្ញត្តិនៃប្រការ ៥ ម្យ៉ាងនិងម្យ៉ាងទៀត តំនូនប្រាក់ដែលបានបង្ហាញក្នុងគណនេយ្យនៃវិភាគស្ថានភាពប្រាក់ ត្រូវបានកាត់ប្រាក់ចូលក្នុងគណនេយ្យខាត ។ វិភាគនៃការកាត់ប្រាក់នេះ ត្រូវបានកាត់ប្រាក់ចូលក្នុងគណនេយ្យនៃវិភាគស្ថានភាពប្រាក់ចំពោះប្រតិបត្តិការណ៍ ។

នៅពេលដែលមិនទាន់អាចកាត់ប្រាក់ចេញពីគណនេយ្យនៃក្នុងតារាងតុល្យការបាន គេបែកកាត់ប្រាក់ ដល់មេនៃគណនេយ្យតារាងតុល្យការ និងចូលមកវិញ ប្រាក់ចំណេញនិងខាតដែលបានកាត់ប្រាក់ក្នុង គណនេយ្យខាត និងដែលកើតចេញពីស្ថានភាពប្រាក់ប្រតិបត្តិការ ត្រូវតែមានតុល្យភាព ដោយប្រើគណនេយ្យដែលធ្វើដោយមានតុល្យភាពនៃតារាងតុល្យការ ។

វិសេសទាំងឡាយដែលទាក់ទងដល់ប្រតិបត្តិការ ដែលក្នុងនោះបទដ្ឋាននៃការប្រាក់រ៉ាប់រង ដោយរដ្ឋ ត្រូវតែកាត់ប្រាក់ចូលក្នុងគណនេយ្យ ។

ប្រការ ៨ :

ចំណូលនិងចំណាយបង្កជាប្រតិបត្តិការដែលទាក់ទងដល់គណនេយ្យនិងកម្ចី មូលប័ក្រ ឬប្រតិបត្តិ ការប្រតិបត្តិការតារាងតុល្យការ ត្រូវបានដោយតម្លៃប្រាក់ដែលនៅសល់នៃប្រតិបត្តិការដែលពាក់ព័ន្ធ ហើយ ត្រូវកាត់ប្រាក់ចូលក្នុងគណនេយ្យខាត តាមគ្រា ដែលចំណាត់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ និង យ៉ាងហោចបំផុតដល់ការបរិច្ឆេទនៃរបាយការណ៍គណនេយ្យ ។

ចំណូលដែលត្រូវទទួល និងចំណាយដែលត្រូវសងជាប្រតិបត្តិការមិនបង្ក ទាក់ទងដល់ប្រតិបត្តិ ការក្នុងតារាងតុល្យការឬប្រតិបត្តិការតុល្យការ ត្រូវតែបង្ហាញនៅក្នុងគណនេយ្យខាត នៅពេលណា ដែលចំណូលនិងចំណាយទាំងនេះ ត្រូវបានការពារខាតបង់ (hedged) ។

ប្រការ ៩ :

ដើម្បីធានាអោយការធ្វើរបាយការណ៍ពីបទដ្ឋានប្រាក់ស៊ីសង្វាក់គ្នាទូទាំងប្រព័ន្ធធនាគារ យ៉ាង ហោចណាស់ ការវាយតម្លៃឡើងវិញត្រូវតែអនុវត្តនាការបរិច្ឆេទបិទបញ្ជីនៅនៃនីមួយៗ ។ ប្រសិនបើ កាលបរិច្ឆេទនេះមិនមែនជាថ្ងៃធ្វើការ ការវាយតម្លៃបិទបញ្ជីត្រូវធ្វើនៅថ្ងៃធ្វើការមុននោះ ។

ប្រការ ១០ :

រាល់លិខិតបទដ្ឋានទាំងឡាយណា ដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយពីលក្ខន្តិកៈនៃប្រកាសនេះ ត្រូវ ចាត់ទុកជានិរាករណ៍ ។

ប្រការ ១១ :

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន អង្គភាព គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ នៅក្រោមឱវាទ និងក្រោមអាណាព្យាបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ោងស្របប្រកាសនេះតាមភារកិច្ចរៀងរាល់ខ្លួន ។

ប្រការ ១២ :

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ ។

ទេសាភិបាល

ហត្ថលេខា និងក្រា

ជា ចាន់តូ

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០០

ប្រកាសលេខ ២៧០០-៥១ ប្រក.

ស្តីពីចំណាត់ថ្នាក់ និងសំរិទ្ធិបានលើបំណុលនានាក្រុង

និងបំណុលសង្រួមទំនាក់ទំនងដែលបានល្អ

ទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/១៣ ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ជស/រកត/០៣៩៨/៨៥ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ស្តីពី ការតែងតាំង ឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ ជាអគ្គទេសាភិបាលនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- យោងតាមសំណើរបស់នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ

សំរេច

ប្រការ ១ :

ធនាគារត្រូវរៀបចំប្រព័ន្ធព័ត៌មានគណនេយ្យផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន ដើម្បីអាចមានលទ្ធភាពក្តាប់យក អចិន្ត្រៃយ៍ជូនធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា នូវព័ត៌មានស្របតាមបញ្ញត្តិនៃប្រកាសនេះ ។